

Annemarie Postma

De Oranje Leeuwinnen

Het Nederlands vrouwenelftal

Ambo|Anthos
Amsterdam

Voorwoord

La Manga, 17 januari 2017. Terwijl de regen met bakken uit de hemel komt, werkt het Nederlands vrouwenelftal een ochtendtraining af op het achterste veld van het sportcomplex van Futbol club La Manga, gelegen in de Zuid-Spaanse regio Murcia. Het team is er al vaker op trainingskamp geweest, maar nooit eerder hebben ze zulk slecht weer gehad, vertelt persvoorlichter Pauline Siemers.

Ik voel een tikje op mijn schouder. Het is de teamarts. ‘Er ligt een laagje water op je rugzak, pas je op?’ Snel loop ik naar de auto en haal mijn laptop uit mijn natte rugzak om het waardevolle archief over de Oranje Leeuwinnen, dat ik in de afgelopen jaren heb opgebouwd, veilig te stellen. Ik start de auto en parkeer zo dicht mogelijk langs het trainingsveld. Door het opengedraaide raam gluur ik naar buiten, waar bondscoach Sarina Wiegman het signaal voor het eindpartijspel heeft gegeven. Nog geen week geleden is ze op het bondsbureau in Zeist gepresenteerd als nieuwe bondscoach in plaats van Arjan van der Laan, die vlak voor de kerstvakantie werd ontslagen. Haar plaats van

assistent-bondscoach is ingenomen door ‘good old’ Foppe de Haan, die diep weggedoken in zijn winterjas over het veld van La Manga beent om de meiden van persoonlijke tips te voorzien.

Ondanks de heftige regen zijn de speelsters door hun gedrag makkelijk van elkaar te onderscheiden. Aanvoerster Mandy motiveert, Jackie lacht, Shanice rent, Vivianne moppert. De afgelopen maanden hebben zij en andere speelsters hun verhaal aan mij gedaan – hun verhaal over persoonlijke overwinningen, tegenslagen, familie en vriendschappen. En natuurlijk over het EK voor vrouwen in eigen land, dat steeds dichterbij komt. Het is de eerste keer dat het toernooi in Nederland wordt gehouden: een historisch moment dat het team wil aangrijpen om het publiek te veroveren.

Drie dagen na de groepstraining in La Manga betreden de Oranje Leeuwinnen het drassige veld van de grotendeels lege Pinatar Arena in San Pedro del Pinatar voor de eerste oefenwedstrijd van 2017, tegen Roemenië. Nu kunnen ze nog dingen uitproberen; over iets meer dan een half jaar gaat het om het ‘echie’, als op 16 juli in een oranje gekleurd Stadion Galgenwaard de openingswedstrijd tegen Noorwegen wordt gespeeld. Hoe het toernooi ook zal verlopen, de leeuwinnen hebben alvast een duidelijke boodschap voor hun tegenstanders, zo is goed te horen als ze vlak voor de aftrap tegen Roemenië de hoofden bij elkaar steken. ‘Wij zijn één team, wij zijn goud, dit is ons EK,’ klinkt het tot op de lege tribunes. En dan breekt de zon door.

1

Wat vooraf ging

Geen sport voor vrouwen

Als in 1896 enkele vrouwelijke leden van Sparta een uitnodiging krijgen van de British Ladies Football Club om een wedstrijd te spelen, stemt het bestuur van de Rotterdamse club in, maar de Nederlandse Voetbalbond (NVB) verbiedt de wedstrijd omdat die de goede naam van het voetbal in gevaar zou brengen. ‘Voetbal is alleen een sport voor vrouwen als ze op de tribunes zitten,’ is hun mening. In 1938 voert de bond, die dan inmiddels de naam Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (KNVB) draagt, zelfs een landelijk voetbalverbod voor vrouwen in.

Maar de vrouwelijke voetballiefhebber laat zich daardoor niet tegenhouden. In 1955 verschijnt in de krant een oproep van Willy van Bruggen die vraagt wie er zin heeft om mee te voetballen. Dankzij de vele reacties wordt op 16 april 1955 de Nederlandse Damesvoetbalbond opgericht (NDVB). Een halfjaar later gaat de eerste landelijke competitie van start met veertien vrouwenteams. De competitie wordt niet erkend door de KNVB, die het initiatief ‘een nutteloze bijdrage aan de vooruitgang van het voetbal’ noemt.

Het zal nog zestien jaar duren voordat de KNVB, op verzoek van de UEFA, het verbod intrekt en de Nederlandse Damesvoetbalbond in haar gelederen opneemt.

Op 1 september 1971 telt de KNVB 5500 vrouwelijke leden. Een halfjaar later is dat aantal gegroeid tot 8000. De eerste door de bond goedgekeurde interland wordt gespeeld op 9 november 1973 op Elm Park in Maidenhead, tegen Engeland. Nederland verliest het duel met 1-0.

In 1981 krijgt het vrouwenvoetbal van de KNVB eindelijk de aandacht die het verdient. Bert van Lingen wordt de eerste voltijd bondscoach van het Nederlands vrouwenelftal. Daarnaast lanceert de bond op initiatief van Vera Pauw, die in 1986 het meidenvoetbal onder haar hoede neemt, het 'Project Meisjesvoetbal', met de slogan: 'Voetballen een jongenssport? We leven niet meer in het stenen tijdperk!' Vijf jaar later wordt het gemengd voetbal geïntroduceerd, wat betekent dat meisjes in elk dorp, in elke wijk, lid kunnen worden van een voetbalclub. Ondertussen komen er op regionaal niveau steeds meer meidencompetities.

In 1994 gaat de landelijke Hoofdklasse van start. Dit zou tot 2007 de hoogste competitie voor vrouwen zijn.

Pauw, die bij haar terugkeer bij de KNVB in 2004 tot 2010 bondscoach is van het Nederlands elftal en Technisch Directeur Vrouwenvoetbal, vindt dat er maar één manier is om het vrouwenvoetbal uit het amateurisme te halen en dat is door de vrouwen te koppelen aan een BVO (Betaald Voetbal Organisatie). Na maanden van onderhandelen met clubs presenteert de KNVB op 21 maart 2007 de Eredivisie voor Vrouwen. Hoewel het salaris louter bestaat uit een reiskostenvergoeding en voor sommige speelsters een

leaseauto, is het een eerste stap in een topsportstructuur. De zes clubs die op dat moment meedoen zijn ADO Den Haag, AZ, sc Heerenveen, FC Twente, FC Utrecht en Willem II. Elke BVO krijgt een zogenaamde 'satellietclub' toegewezen, waar speelsters die op de bank zitten bij hun Eredivisieclub speeltijd krijgen op het hoogste amateurniveau. Jonge talenten worden ondergebracht in één opleiding, het CTO (Centrum voor Topsport en Onderwijs).

'Het was een feest,' zegt Pauw, die samen met directeur van de Eredivisie voor Vrouwen, Priscilla Janssens, de touwtjes stevig in handen houdt. 'Er was regelmatig contact tussen de KNVB, coaches, ouders en speelsters, wat zorgde voor een bepaalde gezamenlijkheid. Het bruiste.'

Maar ze weet, om echt serieus genomen te worden heeft het vrouwenvoetbal een impuls nodig. Die komt twee jaar later.

De doorbraak

In augustus 2009 vertrekt het Nederlands vrouwenelftal onder leiding van bondscoach Vera Pauw naar Finland, waar het voor de eerste keer in de geschiedenis zal deelnemen aan het Europees kampioenschap. Als een van de drie debutanten en de nummer 17 op de wereldranglijst wordt Nederland door niemand gezien als kanshebber voor de Europese titel.

'Niet geheel onterecht,' zegt Pauw bijna acht jaar later. 'We hadden verreweg het jongste team, met een gemiddelde leeftijd van eenentwintig jaar. Tot aan de start van de Eredivisie was het merendeel amateur, trainde twee, hoog-

uit drie keer per week bij hun club. Eredivisieclubs hadden die belasting langzaam opgeschroefd naar vier keer per week. In fysiek opzicht waren we tot dan het zwakste team, maar we waren wel talentvol.'

Om te voorkomen dat het team op het EK in wedstrijden tegen toplanden in de tweede helft wordt weggespeeld, laat Pauw de speelsters, in samenspraak met de Eredivisieclubs, in de aanloop naar het toernooi wekelijks bij elkaar komen om onder begeleiding van specialisten aan hun conditie te werken en sterker te worden. Ook speelt het team in korte tijd een aantal zware oefenwedstrijden, onder andere tegen Duitsland en Rusland, waarin telkens één ding pijnlijk duidelijk wordt: de Nederlandse speelsters komen tekort als zij zelf het spel willen maken en als zij ver op de helft van de tegenpartij voetballen. Maar er zijn ook lichtpuntjes: het team beschikt over de juiste speelsters om met een lange bal de sterke en vaardige voorhoede te bereiken. Pauw stelt haar speelsters de vraag: willen ze presteren of willen ze mooi voetbal spelen? Er wordt unaniem gekozen voor de eerste optie.

'Binnen de groep overheerste een gevoel van saamhorigheid met het idee: wat er ook gebeurt, wij gaan zorgen dat het vrouwenvoetbal voor eens en altijd op de kaart staat.'

'Vera heeft dat heel slim aangepakt,' zegt Anouk Hoogendijk, een van de middenvelders van toen. 'Het was misschien niet het leukste voetbal, maar door de perfecte tactiek die ze had bedacht overtuigde ze ons ervan dat het het beste was voor het team.'

'Vera wilde de dingen op een bepaalde manier,' zegt

Kirsten van de Ven, die in de verdedigende opstelling vaker als linksback dan als linksvoor fungeerde, bij wijze van spreken. ‘Het was veel rennen, ja, en ik kreeg ook niet altijd meteen een beloning voor het vele lopen. Dus dat was op het moment zelf niet altijd leuk. Ik heb het daar veel over gehad met Manon Melis, die op de rechterflank heen en weer rende. Maar daardoor waren we wel heel fit.’

Ook buiten het veld vraagt Pauw veel van de speelsters. In aanloop naar het EK neemt ze het team twee maanden apart.

‘We hadden nog nooit zo lang intern gezeten,’ zegt Hoogendijk. ‘Maar Vera is een perfectionist: ze wilde alles tot in detail geregeld hebben. Soms reden we alleen maar om de ondergrond waar we op gingen spelen te bekijken met de bus naar het stadion. Daarna reden we weer terug naar het hotel.’

Na de gunstige loting, waarmee Nederland met thuisland Finland, Denemarken en Oekraïne (ook een debutant) in groep A is geplaatst, rekent Pauw uit dat de Oranjevrouwen in principe maar één keer hoeven te winnen om bij de beste nummers drie te eindigen en zo de kwartfinales te bereiken. ‘Daarom spraken we intern de doelstelling uit dat we voor de halve finales gingen,’ zegt Pauw.

Om geen druk op de ketel te zetten, schikt de ploeg zich naar buiten toe in de rol van outsider. Wie de trainer en speelsters vraagt naar hun verwachtingen kan dan ook het standaardantwoord verwachten: ‘Het is pas ons eerste toernooi, het team is jong, onervaren, we zien wel hoe ver we komen.’

De eerste die hierdoor op het verkeerde been wordt gezet is Oekraïne. ‘Zij hadden het niet eens over ons,’ zegt Pauw. ‘Zij zagen alleen Finland en Denemarken als serieuze tegenstanders.’

Die onderschatting wordt door de gretige spelers van Nederland meteen afgestraft, en Oranje wint de eerste wedstrijd overtuigend met 2-0. Het is Kirsten van de Ven die het allereerste Nederlandse doelpunt ooit op een eindtoernooi maakt.

‘Misschien dat niet heel veel mensen dat nog weten,’ zegt de Brabantse, ‘maar het is mooi dat het in de geschiedenisboeken staat.’

Na de goede start gaat het een paar dagen later tegen Finland mis. Nog voordat de wedstrijd is begonnen ziet Pauw dat haar spelers meer spanning voelen dan in de vorige wedstrijd.

‘Er waren drie toiletten in de kleedkamer. Terwijl ik in de gang nog even stond te praten met de andere stafleden, zie ik opeens allemaal meiden naar buiten komen op zoek naar het toilet. Toen dacht ik: O god. Vervolgens heb ik ze in de kleedkamer nog even flink wakker geschud.’

Het effect van de peptalk lijkt van korte duur, want al na zeven minuten komt het thuisland op voorsprong. Nederland maakt weliswaar gelijk, via Kirsten van de Ven, maar nog voor het rustsignaal heeft geklonken komt het team toch onder druk te staan. ‘En wat gebeurt er als Nederlandse vrouwen onder druk komen te staan?’ vraagt Pauw. ‘Dan gaan ze afwachten. Die gelatenheid zag ik ook in de

eerste helft tegen Finland. Tijdens de rust zaten ze in de kleedkamer allemaal met het hoofd naar beneden. Toen ben ik verschrikkelijk tegen ze uitgevallen.'

Deze keer heeft de uitbrander meer effect en het team biedt nog twintig minuten tegenstand, tot de 2-1 voor Finland valt. Er volgt overleg tussen Pauw en assistent Jan-Willem van Ede. Bij deze stand heeft Nederland genoeg aan een gelijkspel tegen Denemarken om bij de beste drie in de groep te eindigen. Als Finland nog één doelpunt maakt moeten ze de laatste wedstrijd winnen en als Oranje zelf scoort verandert dat niks aan de uitgangspositie. En dus gaat, zoals afgesproken, de deur op slot.

'Buitenstaanders begrepen er niks van,' zegt Pauw. 'Zeiden dat we onszelf voor joker hadden gezet. En dat klopt ook. Maar het was wel de cruciale beslissing van het toernooi.'

De derde en laatste groepswedstrijd is tegen Denemarken, dat net als Oekraïne in de counterval van Oranje loopt. Nederland wint met 2-1 en mag zich gaan opmaken voor de kwartfinale. Dat is het moment dat de media in de gaten krijgen dat er iets bijzonders aan de hand is in Finland. Maar Pauw houdt het aantal interviews voor haar speelsters beperkt, zoals ze dat het hele toernooi al doet.

'Ze hield ons kort, ja,' zegt Daphne Koster, toenmalig aanvoester. 'Ze wilde niet dat we de focus zouden verliezen, omdat ze wist wat er op het spel stond.'

Pauw: 'Als we de halve finale haalden en daarmee de A-status bereikten, zouden speelsters contracten in het buitenland krijgen en zou de Eredivisie voor Vrouwen, die

twee jaar na oprichting wankelde vanwege gebrek aan steun van de Betaald Voetbal Organisaties, zijn gered.'

Maar eerst moet er in het Ratina-stadion van Tampere, een kleine stad tweehonderd kilometer boven Helsinki, gewonnen worden van Frankrijk, dat op dat moment achtste staat op de FIFA-ranglijst. Het is de vierde wedstrijd in twaalf dagen, maar dankzij de goede conditie van de jonge Nederlandse speelsters blijven ze tot de negentigste minuut op de been tegen de fysiek sterke Fransen. Het blijft o-o, zowel in de reguliere speeltijd als in de verlenging die daarop volgt, waardoor het aankomt op strafschoppen. 'Ik ging er niet echt van uit dat ik aan de beurt zou komen,' zegt Hoogendijk, die weet dat ze als zevende op het lijstje staat. Maar als na acht geslaagde strafschoppen twee speelsters aan Franse zijde en twee speelsters van Nederland (Daphne Koster en Dyanne Bito) missen, komt haar positie angstig dichtbij.

'Gelukkig moesten de Fransen de eerste nemen. Toen zij misten was de druk eraf voor mij.' Met overtuiging loopt ze naar de stip. 'Ik dacht: ik ga 'm er gewoon in schieten.' Ze neemt een aanloop tot de rand van het zestienmetergebied en schiet de bal met rechts laag in de linkerhoek. Speelsters en staf vliegen elkaar om de nek, wetend dat ze zojuist geschiedenis hebben geschreven. In de kleedkamer worden ze opgewacht door Erica Terpstra, voorzitter van sportkoepel NOC*NSF, die de speelsters vertelt dat ze de A-status hebben bereikt, een maandelijkse financiële vergoeding die bestaat uit zeventig procent van het minimumloon. Niet dat de internationals opeens volledig van

hun sport konden leven, ‘maar we hoefden niet meer krom te liggen,’ zegt Koster.

Wat de speelsters zich in hun euforie niet realiseren is wat de wedstrijd heeft losgemaakt in Nederland. Zo’n 794.000 mensen hebben de beslissende penalty van Anouk live gezien. ‘Ik had totaal niet door dat heel Nederland op z’n kop stond,’ zegt Pauw. ‘We zaten in onze eigen cocon. Pas later hoorde ik dat clubhuizen vol zaten en teams hun eigen training hadden afgelast om de penaltyserie te kunnen volgen.’

‘Het was natuurlijk nog voor de tijd van social media,’ zegt Koster. ‘Dat maakte veel uit.’

‘Hyves had ik wel,’ zegt Hoogendijk. ‘Toen ik na de wedstrijd op mijn hotelkamer mijn mail opende, zag ik dat ik driehonderd privéberichten had. De volgende ochtend bij het ontbijt heb ik het daar met Vera over gehad. Zij zei dat ik het even zo veel mogelijk moest negeren.’

Want, zo waarschuwt de bondscoach haar speelsters, het toernooi is nog niet voorbij.

Vanwege de unieke gebeurtenis besluit de NOS de halve finale tegen Engeland live uit te zenden. Het is de eerste keer dat er op de publieke omroep een vrouwenvoetbalwedstrijd is te zien. Maar zo overtuigend als eerder in het toernooi, zo slap is het nu.

‘De speelsters waren op,’ zegt Pauw. ‘We hebben de hele wedstrijd onder druk gestaan.’ Als het na de reguliere speeltijd 1-1 staat, lijkt zich hetzelfde scenario als tegen Frankrijk te gaan afspelen. Tot ineens Jill Scott diep in de verlenging uit een hoekschop de bal achter Oranjekeeper

Loes Geurts kopt. ‘Vier minuten daarna ging het fluitsignaal en toen was het opeens voorbij,’ zegt Anouk Hoogendijk. ‘Datgene waarvoor we twee maanden lang in een trainingskamp hadden gezeten was afgelopen. Van dat idee werd ik verdrietig, maar ik voelde ook trots. Nog steeds als ik het er met speelsters bij Ajax over heb. Eigenlijk besef ik nu pas hoe bijzonder onze prestatie toen was.’

‘Vergeet niet in welke fase we met het vrouwenvoetbal zaten,’ zegt Pauw. ‘We waren nog pubers in het voetbal. En we hebben toch maar mooi brons gehaald.’

Wat die prestatie heeft losgemaakt in Nederland begint langzaam tot het team door te dringen wanneer ze in het vliegtuig van het luchtvaartpersoneel een stapel Nederlandse kranten krijgen.

Hoogendijk: ‘Op alle voorpagina’s stond iets over het toernooi.’

Na de landing worden ze bij de gate opgewacht door een delegatie van de KNVB. In plaats van het team via de normale route naar de bagagebanden te leiden, begeleiden grondstewards de selectie via een alternatieve route naar de aankomsthal. Onderweg krijgt iedereen een bos bloemen in handen geduwd. Pauw: ‘Dat was het moment waarop ik tegen Daphne zei: Dit kan weleens heel groot gaan worden.’

Die woorden blijken niet overdreven. De wedstrijd tegen Engeland die door de NOS werd uitgezonden is door 1.749.000 mensen bekeken. De speelsters delen handtekeningen uit, gaan op de foto en geven interviews voor de aanwezige cameraploegen.

‘Ik dacht wel even: wow, wat is hier aan de hand,’ zegt Manon Melis. ‘Dan zie je wat succes doet. Het maakte me trots, van: jeetje, dat hebben we toch maar mooi voor elkaar gebracht.’

Tijd om de boel te laten bezinken is er niet omdat ze die avond met de hele selectie te gast zijn bij het praatprogramma *Pauw & Witteman*. Om de uren te overbruggen gaat de groep uit eten in een restaurant in de buurt van Amsterdam waarvoor ook familieleden zijn uitgenodigd.

‘Eigenlijk waren we veel te moe,’ zegt Pauw. ‘We hadden die nacht maar twee uur geslapen. Gelukkig was er in het vliegtuig een stewardess zo vriendelijk geweest om me met haar make-up een beetje toonbaar te maken.’

Na het EK moeten de speelsters van de Nederlandse staf verplicht twee weken vrij nemen.

‘In eerste instantie vonden we dat overdreven,’ zegt Hoogendijk, ‘maar achteraf bleek het zelfs te kort.’ Wanneer ze zich voor de start van het nieuwe seizoen weer aansluit bij haar teamgenoten van FC Utrecht blijkt ze hopeloos uit vorm. ‘Net zoals alle anderen van het Nederlands elftal. Het EK was een nieuwe ervaring die we nog moesten verwerken.’

Dat blijkt voor Hoogendijk nog niet zo gemakkelijk. Overall waar ze komt wordt de blondine herinnerd aan haar winnende strafschoep. Eén keer belt de postbode zelfs aan, met de vraag of ze een keer bij een bekende van hem op de club een meidenclinic wil geven.

‘Ik vond het allemaal hartstikke leuk,’ zegt ze, ‘maar ik werd er ook onrustig van. Ik was het niet gewend om een

publieke persoon te zijn. Ik was basisspeelster bij Utrecht en speelde bij het Nederlands elftal, maar het was niet zo dat ik veel doelpunten maakte waardoor ik opviel. Zelfs als ik een dag rustig met vrienden wilde varen, ging mijn telefoon steeds maar weer. Op een gegeven moment wilde ik gewoon weer mijn leven leiden en lekker voetballen.'

Aanvoester Daphne Koster, op dat moment speelster van AZ, ondergaat de publiciteitsgolf zonder blikken of blozen. 'Ik ben van mezelf een vrij nuchtere persoon, maar ik vind het heel mooi om te zien welke deuren er na dat EK voor ons zijn opengegaan. En niet alleen voor ons, maar ook voor generaties na ons. De sport kreeg eindelijk de waardering die hij verdiende.'

EK 2017 in Nederland

Sinds het EK in 2009 boekte het Nederlands vrouwenelftal wisselend succes. Als Roger Reijners in 2010 het stokje overneemt van Vera Pauw stellen hij en de speelsters zich tot doel om structureel aanwezig te zijn op internationale toernooien. Het WK in 2011 komt nog te vroeg. Omdat ze het toernooi niet halen verliezen de internationals de A-status. Met hulp van spelersvakbond vvcs slagen de voetbalsters erin om voor elke activiteit met het Nederlands elftal (trainingskampen, toernooien etc.) een vergoeding af te dwingen. Daarnaast ontvangen ze een bonus voor elke gewonnen wedstrijd. Twee jaar later lukt het de ploeg wel om zich te kwalificeren, voor het EK in Zweden. Helaas wordt het een fiasco: Nederland strandt met twee

nederlagen, één gelijkspel en nul doelpunten in de groepsfase.

In 2015 krijgen de vrouwen de kans op revanche, op het WK in Canada. Door in de play-offs Italië te verslaan, plaatst het Nederlands elftal zich voor de eerste keer in de geschiedenis voor een wereldtoernooi (waarbij gezegd moet worden dat het toernooi was uitgebreid van 16 deelnemers naar 24). Oranje overleeft de groepsfase in Canada, maar verliest in de achtste finale van Japan. Toch gaat de ploeg niet met lege handen naar huis. Omdat het bij de beste drie overgebleven Europese landen eindigt, plaatst het zich voor het Olympisch Kwalificatietoernooi. Nederland mag het toernooi in maart 2016 zelfs organiseren. Het is het eerste grote toernooi voor Arjan van der Laan, die het bondscoacheschap na het WK heeft overgenomen van Roger Reijnders.

In de laatste wedstrijd tegen Zweden komt Nederland één doelpunt tekort om zich te plaatsen voor de Olympische Spelen. Om de enorme domper te verwerken stort het team zich vol overgave op de voorbereiding op het EK in 2017, door staf en speelsters 'Het proces' genoemd.

In december 2016 krijgt de selectie een tegenslag te verwerken als vlak voor de kerstvakantie bondscoach Van der Laan wordt ontslagen. De bond heeft er te weinig vertrouwen in dat het team onder zijn leiding goed zal presteren op het EK. Sarina Wiegman, sinds 2014 assistent-trainer bij de Oranjevrouwen, wordt zijn opvolgster. Foppe de Haan en Arjan Veerink worden aangesteld om haar te assisteren.

De trainerswissel lijkt een positief effect te hebben op

de ploeg, die in maart 2017 een goed resultaat boekt door als vijfde te eindigen in de Algarve Cup, een prestigieus toernooi in Portugal. Maar ze weten dat het echte moment om te schitteren een paar maanden later zal komen, tijdens het EK waar Nederland, inmiddels de nummer 12 op de FIFA-ranglijst, een land is om rekening mee te houden. Het toernooi, voor eigen publiek, moet niet alleen een hoogtepunt worden voor de speelsters en de staf, maar ook voor de KNVB, die het toernooi voor de eerste keer in de geschiedenis naar Nederland wist te halen. Van 16 juli tot en met 6 augustus 2017, 46 jaar nadat het verbod op vrouwenvoetbal in Nederland werd opgeheven, zullen zestien landen in 31 wedstrijden verspreid over zeven steden, strijden om de Europese titel.

‘Ontzettend spannend,’ zegt voormalig hockey-international Minke Booij, sinds maart 2015 in dienst bij de KNVB als manager vrouwenvoetbal. ‘Ik ben hockeytoernooien gewend, daarmee is dit niet te vergelijken, met zeven stadions in zeven speelsteden.’ Booij noemt het toernooi een mooi middel om het vrouwenvoetbal in Nederland naar een hoger plan te tillen. ‘Vooral als je praat over acceptatie van de sport, maar ook qua media-aandacht kunnen we stappen maken. Die aandacht is al best groot, als je bedenkt dat FOX alle oefenwedstrijden van de Oranje Leeuwinnen al live uitzendt. De uitzendrechten van het toernooi liggen bij de NOS, dat maakt het helemaal mooi.’

Nederland speelt zijn wedstrijden in Utrecht, Rotterdam en Tilburg. De andere speelsteden zijn Deventer, Enschede, Doetinchem en Breda. Het zal spannend worden hoe-

veel voetbalsupporters die steden weten te vinden.

‘Over de wedstrijden van Nederland maak ik me geen zorgen,’ zegt Booij, ‘als ik zie hoe populair de openingswedstrijd tegen Noorwegen al is. Hoe de wedstrijden van buitenlandse teams worden bezocht, durf ik niet te zeggen. Veel mensen beschikken nog niet over de algemene kennis dat Duitsland bijvoorbeeld de olympisch en Europees kampioen is. Bij zulke wedstrijden zijn we dus erg afhankelijk van toeristen en meereizende fans. Maar het wordt hoe dan ook een feest.’

Voor zevenentachtigvoudig international Kirsten van de Ven wordt het EK in Nederland haar derde Europese toernooi, hoewel ze deze keer een andere rol heeft dan in Finland en Zweden. Nu de Heesche een punt achter haar voetbalcarrière heeft gezet, is ze door de gemeente Tilburg gevraagd om EK ambassadeur van de Brabantse speelstad te zijn. Een hele eer, vindt ze. ‘Ik ben blij dat ik een bijdrage kan leveren aan het meiden- en vrouwenvoetbal. Zonder de verdiensten van onze voorgangers hadden wij in 2009 nooit op het EK gestaan. Ik heb elf jaar in het Nederlands elftal gespeeld, dat was een hele mooie tijd waarin ik leuke en fijne mensen heb leren kennen. Nu is het mijn beurt om mijn ervaring over te dragen op een nieuwe generatie. Mijn advies aan de Oranjespeelsters van nu is: Durf een ster te zijn. Die jonge meiden hebben voorbeelden nodig.’

Op een wedstrijddag gaat het maar over één ding. Dat merk je al bij het ontbijt. Alle gesprekken gaan over het visualiseren van wedstrijdsituaties en afspraken die we hebben gemaakt. De maaltijd bestaat vaak uit brood met ei en yoghurt met fruit, om genoeg eiwitten binnen te krijgen. Na het ontbijt gaan alle meiden terug naar de kamer om hun tas in te pakken. Wat daar standaard in zit is een haarborstel, haarbandje, elastiekjes, sportbeha, schoon ondergoed, douchegel, slippers, voetbalschoenen en scheenbeschermers. Handdoeken hoeven we niet zelf mee te nemen, die liggen daar al klaar, net als onze shirts, broekjes en inloopkleden.

We gaan altijd met een grote bus naar het stadion. Ik vind het zelf wel prettig als het geen ritje van vijf minuten is. Dan ben je er zo snel dat je nauwelijks een heel liedje kunt luisteren. Maar de rit moet ook weer niet te lang duren, want dan word ik een beetje sloom. Twintig, dertig minuten rijden is ideaal. Meestal plannen ze het ook zo dat het ongeveer die afstand is. Sommige meiden zijn wat

meer op zichzelf, zetten een koptelefoon op, luisteren naar muziek en zijn in gedachten al bij de wedstrijd. Andere meiden zijn juist op zoek naar dingen waar ze energie van krijgen, bijvoorbeeld een praatje met een teamgenoot. Bij mij verschilt het nogal. Soms wil ik ontspannen, soms wil ik juist op scherp gezet worden. Ik denk niet dat er meiden zijn die zonder zenuwen in de bus zitten, zeker niet voor echt belangrijke wedstrijden. Van Vivianne wordt altijd gezegd dat ze een coole uitstraling heeft. Ze is ook wel een koele.